

Motion till riksdagen 2018/19:3126

av **Nooshi Dadgostar m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2018/19:134 Förbättrat grundskydd för pensionärer

---

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag om inkomstindexering av garantipensionen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen beslutar att garantipensionen ska höjas med 0,258 prisbasbelopp, i enlighet med bilaga 1: föreslagna ändringar i socialförsäkringsbalken.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om ytterligare harmonisering så att även garantipension, änkepension, etableringsersättning och studiemedel beaktas med 93 procent i beräkningen av reduceringsinkomsten och tillkännager detta för regeringen.

2 Inledning

I propositionen föreslås en förbättring av grundskyddet för pensionärer. Förslagen innebär bl.a. att grundnivån i garantipensionen höjs med 200 kronor per månad för alla med garantipension, att bostadskostnadstaket i bostadstillägget till pensionärer höjs från 5 600 kronor till 7 000 kronor per månad, att en likabehandling av inkomster som härrör från eget arbete vid beräkning av bostadstillägg till pensionärer införs och att ett fri-belopp för arbetsinkomster om 24 000 kronor per år införs i äldreförsörjningsstödet.

Vänsterpartiet välkomnar att grundskyddet för pensionärer förbättras, men ser samtidigt att dessa förslag är otillräckliga för att ge den trygghet som Sveriges pensionärer behöver och förtjänar. Det nuvarande pensionssystemet är oförutsägbart och skapar otrygghet för människor. Vänsterpartiet menar att vårt gemensamma pensionssystem bör vara konstruerat så att det ger ekonomiska förutsättningar för ett värdigt liv när tiden i arbete avslutas. Vänsterpartiet avser att återkomma med konkreta förslag på hur ett sådant pensionssystem kan konstrueras i framtida motioner.

3 Höjd garantipension

Vänsterpartiet har under lång tid drivit på för en höjd garantipension. Vi välkomnar därför att regeringen nu går fram med ett förslag om en höjning, även om vi hade önskat en betydligt större satsning.

De ekonomiska klyftorna i Sverige växer till följd av en ekonomisk politik som gynnar vissa mer än andra. Pensionssystemet är en del av den politiken. Garantipensionen är i dag konstruerad på så sätt att de som lever på garantipension halkat efter den övriga befolkningen, eftersom garantipensionen är prisindexerad i stället för inkomstindexerad. Sedan garantipensionen infördes 2003 har pensionärer med garantipension i genomsnitt haft en real inkomstökning på 15,7 procent i jämförelse med 44,6 procent för förvärvsarbetare. Vänsterpartiet menar att garantipensionen bör inkomstindexeras så att de som lever på garantipension inte halkar efter den övriga befolkningen ytterligare. Regeringen ska återkomma med förslag om inkomstindexering av garantipensionen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

För att åtgärda den stora klyftan som växt fram sedan 2003, mellan de som lever på garantipension och den övriga befolkningen, krävs en rejäl höjning av garantipensionerna. Vänsterpartiet menar att garantipensionärer inte ska behöva riskera fattigdom och att inkomstutvecklingen för gruppen på sikt behöver hålla jämna steg med den allmänna löneutvecklingen. Vi föreslår en höjning av garantipensionen med 1 000 kronor per månad (0,258 prisbasbelopp) som ett första steg, i stället för regeringens föreslagna höjning. Garantipensionen ska höjas med 0,258 prisbasbelopp, i enlighet med bilaga 1: föreslagna ändringar i socialförsäkringsbalken.

4 Höjt bostadskostnadstak i bostadstillägget

Regeringen föreslår en höjning av bostadskostnadstaket i bostadstillägget från dagens 5 600 kronor per månad till 7 000 kronor per månad för den som är ogift och 3 500 för den som är gift. Höjningen motiveras med att systemet kräver en viss följsamhet med boendekostnaderna i samhället. Vänsterpartiet välkomnar att regeringen föreslår en höjning, men menar att den är för liten. Regeringens förslag är beräknat utifrån bostäder byggda mellan 1981 och 2000. Sedan dess har byggnadskostnader och hyror ökat ytterligare. Vänsterpartiet menar vidare att pensionärer bör kunna efterfråga bostäder av god kvalitet som är tillgänglighetsanpassade. Flera remissinstanser menar att taket borde höjas till 8 000 kronor per månad för den som är ogift. Vänsterpartiet delar den bedömningen.

Personer med sjuk- och aktivitetsersättning har också rätt till bostadstillägg. Om bostadskostnadstaket i bostadstillägget för pensionärer höjs utan att några justeringar görs inom sjuk- och aktivitetsersättningen får de som lever på sjuk- och aktivitetsersättning jämförelsevis sämre möjligheter att efterfråga bostäder med god standard och tillgänglighet. Vänsterpartiet menar att det vore en olycklig utveckling och anser att regeringen snarast bör tillse att höjningen av bostadskostnadstaket i bostadstillägget för pensionärer följs av motsvarande höjning inom sjuk- och aktivitetsersättningen.

5 Förändrad ersättningsgrad som avser bostadskostnaden

I regeringens förslag sätts ersättningsgraden för boendekostnaden i tre olika spann där bostadskostnader upp till 3 000 kronor ersätts med 100 procent, bostadskostnader mellan 3 001 och 5 000 kronor med 90 procent och bostadskostnader mellan 5 001 och 7 000 kronor med 70 procent för den som är ogift. Förslaget motiveras med att man vill skapa incitament att söka billigare bostäder och undvika risken för att bostadstillägget blir kostnadsdrivande. Vänsterpartiet instämmer delvis i regeringens bedömning, men menar att regeringen överskattar risken och att den föreslagna konstruktionen är onödigt krånglig. Vi skulle därför vilja se en enklare modell med två steg.

6 En mer likvärdig hantering av inkomster vid inkomstprövningen

Regeringen föreslår i propositionen en ändring av beräkningen av reduceringsinkomsten. Förslaget innebär att den bidragsgrundande inkomsten som utgörs av allmän inkomstgrundad pension, utländsk pension, ålderspension, tjänstepension, privat pension och arbetsinkomster beaktas med 93 procent. Detta innebär en harmonisering avseende dessa inkomster då vissa beaktas med 80 procent och andra med 100 procent i nuvarande system. Garantipension, änkepension, etableringsersättning, studiemedel, kapitalinkomster och förmögenhetstillägg beaktas med 100 procent i reduceringsinkomsten. Förändringen motiveras med resonemang om att stärka incitamenten till arbete. Vänsterpartiet välkomnar en harmonisering, men menar att den även bör omfatta garantipension, änkepension, etableringsersättning och studiemedel som således också bör beaktas med 93 procent. Det är svårt att se hur denna ändring skulle ha någon större inverkan på incitamenten att arbeta. Regeringen bör återkomma med förslag om ytterligare harmonisering så att även garantipension, änkepension, etableringsersättning och studiemedel beaktas med 93 procent i beräkningen av reduceringsinkomsten. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

7 Höjd nivå på skälig bostadskostnad i det särskilda bostadstillägget och vid beräkning av äldreförsörjningsstöd

Till följd av förslaget om höjt bostadskostnadstak i bostadstillägget föreslår regeringen att den skäliga bostadskostnaden i det särskilda bostadstillägget och vid beräkning av äldreförsörjningsstöd också höjs till samma nivå, högst 7 000 kronor per månad för den som är ogift och 3 500 kronor per månad för den som är gift. Vänsterpartiet instämmer i att det är rimligt att dessa nivåer korrelerar och föreslår därför en höjning i enlighet med vårt förslag om höjt bostadskostnadstak i bostadstillägget. Vänsterpartiet anser därför att den skäliga bostadskostnaden i det särskilda bostadstillägget och vid beräkning av äldreförsörjningsstöd ska höjas till högst 8 000 kronor per månad för den som är ogift och 4 000 kronor per månad för den som är gift.

Bilaga 1: föreslagna ändringar i socialförsäkringsbalken

Socialförsäkringsbalken

66 kap.

20 a §

Det beräkningsunderlag som har räknats fram enligt 17–20 §§ ska ökas med 0,258 prisbasbelopp. Ökningen ska dock beräknas på samma sätt som anges i 13 § andra stycket första meningen.

22 §

För den vars beräkningsunderlag inte överstiger 0,25 prisbasbelopp gäller följande: Den årliga garantipensionen motsvarar differensen mellan – beräkningsunderlaget sedan detta multiplicerats med 1,04 och – beräkningsunderlaget som först har multiplicerats med 1,04 och därefter har ökats med 0,258 prisbasbelopp som i sin tur har beräknats på samma sätt som anges i 13 § andra stycket första meningen och – summan av sådan tilläggspension, tjänstepension, änkepension, utländsk pension och sådana andra förmåner som enligt 5 § andra stycket 7 har ingått i beräkningsunderlaget.

22 a §

För den som är ogift och vars beräkningsunderlag överstiger 3,16 prisbasbelopp eller för den som är gift och vars beräkningsunderlag överstiger 2,8275 prisbasbelopp ska beräkningsunderlaget ökas med 0,258 prisbasbelopp. Ökningen ska dock beräknas på samma sätt som anges i 13 § andra stycket första meningen. För den som det i beräkningsunderlaget inte ingår något belopp enligt 5 § andra stycket 5 ska det belopp som enligt första stycket har ökat beräkningsunderlaget reduceras med 0,4 multiplicerat med den del av beräkningsunderlaget enligt 5 § som överstiger 3,16 prisbasbelopp för ogifta eller 2,8275 prisbasbelopp för gifta.

67 kap.

21 §

För den som är ogift och vars beräkningsunderlag inte överstiger 1,26 prisbasbelopp gäller följande. Den årliga garantipensionen är 2,388 prisbasbelopp (basnivån för ogifta) minskat med beräkningsunderlaget.

22 §

För den som är ogift och vars beräkningsunderlag överstiger 1,26 prisbasbelopp gäller följande. Den årliga garantipensionen är 1,128 prisbasbelopp minskat med 48 procent av den del av beräkningsunderlaget som överstiger 1,26 prisbasbelopp.

23 §

För den som är gift och vars beräkningsunderlag inte överstiger 1,14 prisbasbelopp gäller följande. Den årliga garantipensionen är 2,158 prisbasbelopp (basnivån för gifta) minskat med beräkningsunderlaget.

24 §

För den som är gift och vars beräkningsunderlag överstiger 1,14 prisbasbelopp gäller följande. Den årliga garantipensionen är 1,018 prisbasbelopp minskat med 48 procent av den del av beräkningsunderlaget som överstiger 1,14 prisbasbelopp.

Nooshi Dadgostar (V)

Ulla Andersson (V)

Ida Gabrielsson (V)

Christina Høj Larsen (V)

Ilona Szatmari Waldau (V)

Ali Esbati (V)

Tony Haddou (V)

Daniel Riazat (V)

Ciczie Weidby (V)